

KOLO

9/1971

Časopis Matice hrvatske za kulturu i umjetnost

Uređuje

Igor Zidić, glavni i odgovorni urednik

Urednički savjet: Branko Hećimović, Zvonimir Mrkonjić,
Milivoj Slaviček, Petar Šegedin, Miroslav Vaupotić

Uredništvo i administracija: Zagreb, Matice hrvatske 2 / telefon 39-393 / urednik
prima petkom od 12 do 14 sati / rukopise ne vraćamo / cijena pojedinačnom
broju 5 d / godišnja pretplata 45 d (8 \$), polugodišnja 22,5 d (4 \$) / pretplatu
narudžbe uplaćivati u korist tekućeg računa 301-1-7097

Kazalo

Vlatko Pavletić: Izraziti neizrecivo, 863

Mate Ganza: Strepnje, 892

Jean Peytard: Odnosi i prožimanja lingvistike i književnosti, 903

Peter Handke: Promjene tijekom dana, 915

Saša Vereš: Početkom pedesetih godina, 936

Luko Paljetak: Brodovi iznad rose, 954

Čedomil Veljačić: Odlazak u beskućnike, 958

Knjige

Branimir Donat: Peting roman (Z. Majdak; »Pazi, tako da ostanem
nevina«), 965

Branimir Donat: Humorist na vidiku (K. Klarić: »Na tri noge«, 967)

Odlazak u beskućnike

PISMO S PUSTINJACKOG OTOKA

ČEDOMIL VELJAČIĆ

»Razmotrio sam danas svoju odjeću i uvidio da služi samo za zaštitu od zime i vrućine, od smetnji muha, komaraca, vjetra, žege i gmazova, samo zato da prekrije slabine. Kao što je postojanje te odjeće zavisno o mjeri njenih sastojaka, isto tako i osoba koja se njome služi zavisno o mjeri svojih sastojaka nije ni 'biće' ni 'život', nego ništa. Pa ipak sva ta odjeća nije još toliko odvratna koliko će postati na gnjiležu ovog tijela.

Razmotrio sam danas isprošenu hranu i uvidio da ne služi ni za razonodu ni za poslasticu, ni za užitak ni za ljepotu, nego tek za opstanak ovog tijela, da se održi nepovrijeđeno i da posluži isposničkom nastojanju da se riješim osjećaja koji postoje od ranije i da ne izazovem nove, da provedem ostatak života besprijekorno i spokojno. Kao što je ta isprošena hrana ograničena na svoje sastojke, tako i osoba koja se njome služi u granicama svojih sastojaka nije ni 'biće' ni 'život', nego ništa. Pa ipak sva tako isprošena hrana nije još toliko odvratna koliko će postati kad padne u gnjilež ovog tijela.

Razmotrio sam danas svoje sklonište i uvidio da služi samo za zaštitu od zime i vrućine, od smetnji muha, komaraca, vjetra, žege i gmazova, da izbjegnem vremenske nepogode, za spokojstvo u samoći. Kao što ovo sklonište postoji samo u granicama svojih sastojaka, isto tako i osoba koja se njim služi u granicama svojih sastojaka nije ni 'biće' ni 'život', nego ništa. Pa ipak ni sva ta skloništa nisu još toliko odvratna koliko će postati kad na njih spadne gnjilež ovog tijela.

Razmotrio sam danas lijek koji koristim protiv bolesti i uvidio da služi jedino da ublaži bolove i izliječi bolest. Kao što je taj lijek ograničen na svoje sastojke, tako i osoba koja se njim služi u granicama svojih sastojaka nije

ni 'biće' ni 'život', nego ništa. Pa ipak ni svi ti lijekovi nisu još toliko odvratni koliko će postati kad padnu u gnjilež ovog tijela.»

Za mene je buddhizam filozofsko uvjerenje. Oni za koje je religija treba da ovaj tekst shvate kao molitvu prilikom zaredenja ili »bijega« na našem pustinjačkom otoku svake večeri prilikom neobaveznih sastanaka u *dāna-sāli*, dvorani za darivanje hrane, uz druge slične recitacije onih koji su tome obredu skloni ili mu nisu protivni (jer je Buddho u načelu zabranio vršenje obreda).

U jednostavnom i kratkom obredu svoga zaredenja trebao sam da u sebi ponavljam ove izreke za vrijeme presvlačenja, skidanja svoje dotadanje bijele odjeće, koja se sastojala od saronga (muške suknje), duge bijele košulje i rublja, i oblačenja redovničkog odijela koje se sastoji samo od dva dijela, donjeg i gornjeg. Donji dio je kao i sarong kakav sam do tada nosio četvorina duga oko metar i po, a široka oko metar, sašivena kao i gornji dio, ili ogrtač, od pravilno izrezanih duguljastih četvorina platna. Ogrtač je dvostruko veći. Boja obaju dijelova je svjetlije ili tamnije narančasta, najsličnija boji vlažne cigle. Boja ne bi trebala da bude »umjetna« ili tvornička, nego »prirodna«, dobivena iskuhavanjem korijenja stabla *nuga*.

Velika je zasluga pokloniti prvu odjeću onome koji se zareduje. Moji su *dāyake* (darovatelji) bili seoski učitelji, među njima i slikar s tropskim kolonijalnim šljemom od pluta i dalekozorom obješenim oko vrata. Donji mu je dio tijela — ogrnut sarongom i bos — ostao urođenički ili »*de silva*« kako se to ovdje naziva portugalskim izrazom. (Taj je naziv s vremenom postao prezime, koje neki smatraju i plemićkim, pa ga pišu de Silva, ili, u modernijem, holandskom kolonijalnom stilu: de Zylwa.) Spomena je vrijedno i to da se taj slikar proslavio u Rusiji kao ilustrator istočnih priča. Učitelji su već odavno osigurali tu počast za svoju zbornicu, iako su se poslije javljali i drugi, privatni pojedinci koje sam morao odbijati. Ali kad je došlo vrijeme da izvrše svoju svetu obavezu, stvar je zapela, bila zaboravljena u toku nekoliko posljednjih sedmica, tako da sam, da ih ne uvrijedim, konačno nekoliko dana prije zaredenja morao otići u selo da ih posjetim. Preostala su im dva-tri dana da sve pripreme uz povoljnu okolnost da je najmućniji među njima vlasnik velike krojačke radionice. (Završio je humanističke studije u Londonu, a zatim se spokojno vratio na očinsko imanje i preuzeo trgovinu koja »ide« i bez njegovog neposrednog sudjelovanja, zahvaljujući obiteljskoj slozi.) Ali već slijedeće večeri pojavila su se njih trojica na otoku. Doveslali su po mrklom mraku upravo kad je završio naš obred u *dāna-sāli*, tako da smo, svi još bili na okupu. Donijeli su svoje darove, ali ne meni, nego *mahā-théri* (starješini), jer su bili još u poluprerađenom stanju. Odjeću je trebalo obojiti, a zdjelu za prošenje hrane »ispeći«. To stručno savje-

tovanje s *mahā-therom* ja sam promatrao izdaleka, sa svoga niskog sjedišta na drugoj strani prostorije. Osjećao sam se kao u predbožićne dane u djetinjstvu kad počnu pripreme za kićenje bora.

Darovi su zadržani da njihovo dovršenje bude izvršeno ovdje na propisan način i od stručnih osoba. Bojenjem odjeće zadužen je najmlađi Nijemac, živahan i spretan mladić koji je na Cejlon došao kao mornar, a sada živi robinzonski u džungli. Da bi to mogao, odustao je od višeg zaređenja i ostao *samanéro*, ili kako sam sebe naziva šaljivim cejlonskim izrazom za djecu iz sjemeništa, *punči hāmdru*, »mali pop«. Da svoje stanoviše opravda, iako nije naročit izuzetak, razradio je vrlo razboritu teološku teoriju koja polazi od pretpostavke da je potpuno zaređeni *hāmdru* pravilima *vinaye* — redovničkog ćudoređa — toliko i tako vješto vezan da nije sposoban za samostalan život i da mu život i smrt zavise od stalne pratnje sluga, a ustanovu prosjačkih sluga je Buddho zabranio u prvom redu. — Ovamo je došao da se očisti i okrpi pred početak službenog razdoblja kiša kad svi redovnici treba da se povuku u svoje samostane ili pustinjačke kolibe za vrijeme od tri mjeseca (od srpnja do listopada). Kao protuuslugu primio je zadatak da preostalih nekoliko dana boji svoju buduću odjeću tri do četiri puta dnevno, jer se »prirodne« boje teško upijaju, a brzo ispiru iz tkanine, pa bojenje treba obnavljati svakih nekoliko mjeseci.

Pečenje zdjele za hranu preuzeo je sam *mahā-théro*, jer je to postupak koji se ne obavlja često i nije jednostavan. Prvog dana mi je opširno tumačio kako se to radi, kako treba pripremiti vatru u posebno sagrađenoj maloj peći u dvorištu, a zatim limenu posudu premazati posebnom vrstom ulja koje *dāyake* treba naknadno da nabave i pošalju . . . Drugog dana izvukao je iz spremne veliku kartonsku kutiju »Made in Japan«, u kojoj je bilo nekoliko u svileni papir uredno zapakiranih posuda prebojenih crnim lakom. Tako sam, možda nepropisno, dobio zdjelu kakvu imaju svi ostali osim američkog pustinjaka, koji se je u to doba također našao na otoku, a inače živi na krajnjem jugu u nekoj sušnoj pustinji, blizu sela koje se zove Būndala. Njegova je posuda pečena, kakva je trebala biti i moja, i nije mi ulijevala mnogo povjerenja, jer mu je po duguljastom, visokom i oblom obliku isuviše podsjećala na vlasnikovu glavu.

Odjeća bez zdjele uručena je meni neposredno pred početak obreda zaređenja. Predao mi ju je stari otac učitelja kojeg sam smatrao svojim najboljim prijateljem u selu. U propisnoj bijeloj suknji i košulji, sa sijedim brčima i perčinom, mali dobri starac, izraziti obudovjeli papučar, koji nije uspio poudati znatan broj kćeri, stajao je na čelu reda prisutnih posjetilaca i domaćih kroz čije je ruke, zbog rajskih zasluga, dar trebao da prođe prije nego što mi ga je starac kao vrhovni i najstariji *dāyaka* predao. S odjećom u naručju kleknuo sam pred

mahā-theru i zamolio ga da mi se smiluje, da primi ovu odjeću i udijeli mi zaređenje. Kad je on na to pristao, predao sam mu odjeću, a zatim ga ponovno istim riječima zamolio da mi se smiluje, da mi vrati odjeću i da me zaredi. *Mahā-thero* mi je tada svežanj odjeće pojasom vezao oko vrata. Dok je to činio, identificirao me je kao živo biće riječima: »Kosa, dlake, nokti, zubi, koža — koža, zubi, nokti, dlake, kosa« (*késā, lómā, nakhā, dantā, tačo* — . . .). Za tim sam se presvukao u kuhinjskoj spremi uz pomoć našeg starog »pojca« i burmanskog *bhikkhua* koji se zatekao ovdje tih dana, na putu u neko udaljeno i osamljeno pustinjačko sklonište gdje će provesti razdoblje kiša.

Dok sam se oblačio, ponavljao sam u sebi tekst citiran na početku, koji naš stari pojca zna i da otpjeva. Na kraju sam se preobučeni vratio pred *mahā-theru*, ponovno mu se tri puta ničice poklonio i klečeći ga zamolio da mi uz trostruko utočište (Buddhu, njegovu nauku i njegov prosjački red) udijeli i zavjet od deset »izbjegličkih« (*pābbaḍḍa*) vrlina (*sīlam*). Ponavljao sam za njim rečenicu po rečenicu, najprije tri puta formulu trostrukog utočišta, a za tim deset vrlina koje u prijevodu glase:

Obvezujem se da ću nastojati da se suzdržim od

- ubijanja dahom-obdarenih-bića,
- uzimanja onoga što mi nije dato,
- spolnog općenja,
- laganja,
- alkoholnih pića i drugih opojnih sredstava,
- jela nakon određenog doba dana (tj. od popodne do slijedećeg jutra),
- pribivanja plesu, pjevanju, igrokazima,
- upotrebe vijenaca, mirisa i masti za uljepšavanje tijela,
- visokih i udobnih ležaja,
- primanja zlata i srebra (tj. novca uopće).

Poslije toga preostalo mi je jedino da zamolim *mahā-theru* da mi bude učitelj. Pristajući na to on mi je dao redovničko ime: Njānačivako (onaj koji živi dosljedno znanju, ili u skladu sa spoznajom).

Običaj je da svako prethodno sam izabere ime. U našoj pustinjačkoj ustanovi postoji tradicija da svako ime počinje sa Njāna (*Nāna* u međunarodno usvojenoj transkripciji), tj. »znalac . . .«. Ime koje sam ja izabrao naišlo je u prvi čas i na formalnu i na stvarnu poteškoću. Formalno, Cejlonci su pod indijskim utjecajima tokom stoljeća sanskritizirali imena i ostale riječi prvobitno preuzete s buddhističkom religijom iz srodnog *pāli* jezika. Imena koja u muškom rodu u *pāli* jeziku redovno završavaju u prvom padežu na -o, u sanskritu završavaju na -ah. Donekle i pod zapadnim utjecajima i taj je nastavak sveden na osnovu riječi, na kratko -a, koje se u modernim indijskim jezicima uopće ne izgovara, dok u sinhalskom (cej-

lonskom) jeziku još jasno postoji preobraženo u -ā. Pošto su i padeži odavno izumrli u sadašnjim govornim jezicima indijskog porijekla, bilo mi je skoro nemoguće razjasniti opravdanost svog zahtjeva da dobijem ime u punom nominativu. S te me je, formalne strane, spasila jedina okolnost koju sam mogao razjasniti, a koja je primljena s velikim zadovoljstvom, da u mojem materinskom jeziku, koji je u mnogo čemu i sad bliži sanskritu nego što je to bio *pāli*, ime *Ďivako*, gotovo u istom obliku, s istim nastavkom i istim osnovnim značenjem postoji još i danas — *Živko*. To bi moglo pridonijeti popularizaciji buddhizma u mojoj domovini. Ipak, taj bi dojam mogao biti promašen, dapače, mogao bi se pretvoriti u ruglo, kad bih morao da se zovem *Živka*, jer bi to značilo da sam postao »časna sestra«, bez obzira na to što u buddhističkim zemljama *thera vādo* (*pāli*) predaje ženski red već odavno ne postoji, jer domaći vladari nisu bili zainteresirani ni da ga održavaju ni da ga obnavljaju kad je počeo da zamire. Brinuli su se jedino da tabuističkim obredima dvorskog ceremonijala (tabuizam feudalnog porijekla!) održe i obnavljaju muški red, važan da osigura redovnu obradu feudalnih zemljišta kojima su obdarili hramove što su ih pojedine plemićke obitelji trebale snabdijevati svećenstvom.

Stvarnu poteškoću u izboru moga redovničkog imena izazvalo je obrazloženje povijesnog uzora ličnosti čiji sam primjer tim izborom želio da obnovim i slijedim. *Ďivako*, *Buddhin* suvremenik i sljedbenik (u svjetovnome staležu), zapamćen je, uglavnom, kao slavan liječnik na dvoru u *Māgadhi*. Zato se njegovo ime još i danas smatra prikladnim za *bhikkhu* koji dolaze iz ljekarskoga staleža. U mom slučaju riječ je međutim o slijeđenju dubljih etičkih sklonosti po kojima je *Ďivako* ime unišilo u »kanonsku« književnost. Kao *Buddhin* sugovornik *Ďivako* se javlja u naslovu jednog značajnog govora u zbirci *Mādāhima-nikāyo* 55. To je jedini tekst u kojem se *Buddhi* neposredno i izričito postavlja pitanje o suzdržavanju od hrane koju dobivamo »ubijanjem dahom obdarenih bića«, od mesne hrane. Odgovor glasi: »Ja kažem da je hrana s mesom zazorna u tri slučaja — kad ga vidimo, kad nam se to kaže i kad smo u sumnji.« — Tko upotrebljava meso za ishranu, snosi, prema *Buddhinu* konačnom obrazloženju u tom govoru, peterostruku odgovornost: 1. za nabavljanje životinje za klanje, 2. za strah i patnju koju ta životinja proživljava pri dovođenju na klanje, 3. za naređenje potčinjenima da životinju ubiju, 4. za bol koji životinja snosi dok je kolju, 5. za nuđenje onoga što je zazorno *Buddhi* ili njegovom sljedbeniku.

U *Buddhinu* učenju o osnovama moralnog rasuđivanja važno mjesto zauzima karakterološka podjela ljudi u četiri vrste: mučitelj drugih, mučitelj samoga sebe, mučitelj i sebe i drugih, onaj ko ne muči ni sebe ni druge. To su karakterna obilježja vezana i za izbor zvanja. Mučitelj drugih izabire zvanje mesara, lovca, ribara, razbojnika, krvnika, tamničara i slična.

Primjeri mučitelja i sebe i drugih jesu »pomazani i okrunjeni kraljevi« i »svećenici na visokim položajima«. Obrazloženje je da i jedni i drugi primose krvne žrtve u svečanim zgodama.

Tradicija koja se osniva na ovom *Ďivakovu* razgovoru s *Buddhom* rečeno mi je da ovdje na *Cejlonu* nema više sljedbenika, a da je tako i s mnogim drugim *Buddhinim* poukama mogao sam lako da se i sam uvjerim. Povijesni razlozi koji su do toga doveli dobro su mi poznati. *Buddhizam* je na *Cejlon* prenio u 3. st. pr. n. e. *Mahinda*, sin slavnog indijskog cara *Aśoke*. U 2. st. n. e. kanonska su djela po prvi puta napisana na palmovo lišće da ne budu zaboravljena ako izumru oni koji su se brinuli da se pojedini dijelovi u njihovim školama uče napamet i recitiraju od naraštaja do naraštaja. Kad su se pojavile i opasnosti zatiranja u dinastičkim ratovima protiv južnoindijskih najezdi, donesena je u teškim vremenima i odluka da je briga za očuvanje svetih spisa važnija od primjene njihova sadržaja u životu. Ta odluka o čuvanju »triju košara« (*Tipitakam*) od trošenja i izlizavanja u svakodnevnoj upotrebi vjerno se primjenjuje i danas. Jer, konačno, po *Buddhinu* vlastitom i osnovnom shvaćanju života, sva su vremena jednako teška, dobrih vremena ni nema, osim možda u mašti rijetkog pojedinca i preporoditelja. Ono što je ostalo za stalnu upotrebu vjernika naziva se »sitnice« (*parittam*). To su stihovi koje bih nazvao »molitvama«, kad u ortodoksnom rječniku, u koji sam zavirio da ovo provjerim, ne bi pisalo da ta riječ sada znači »protective charm« ili vradžbina.

Najteža okolnost hereze kojoj sam se priklonio izborom svog redovničkog imena ostala je srećom potpuno zaboravljena. To je povijesna činjenica da je *Ďivako* po vjeri bio *đain* (pa je stoga i postavio *Buddhi* spomenuto pitanje). U vezi je s time i moja teorija da je *Buddho* i sam bio *đainski* raskolnik. Zato je i sraz u razračunavanju s tom »sektom« (*tithako*, »vodič preko rijeke«) u govorima uvijek opisan najjučljivije i najpristrasnije. Najposlije je, u toku povijesti zaboravljanja taj naziv za *đaine*, *tithako*, dobio opće značenje heretika koje god vrste, osobito u komentarima nastalim izvan *Indije*, prvenstveno na *Cejlonu*, gdje je buddhistička »tradicija« do danas najstarija.

Prva upotreba prosjačke zdjele za hranu bila je posljednji važan događaj koji opisujem — stjecanje navike da jedem prstima. Toj tjelesno najneugodnijoj vježbi prethodio je duševno najneugodniji završni dio obreda — moje prvo izlaganje vjerničkom »obožavanju«, mada je i taj obred formalno vrlo jednostavan i ostaje na posve niskom zemaljskom sloju. Sjeo sam skrštenih nogu na svoje novo mjesto na kraju stola. *Dāyake* su prilazili jedan za drugim, klekli bi preda mnom i sklopljenih se ruku klanjali do zemlje. Ja sam ih blagoslivljao riječima: »*Sukhī hōtu*« — »Neka bude sretno!«. Ustajući svaki je stavio preda me svoj skromni dar — sapun, maramicu, malu platu za dječji krevetić, kakvi se ovdje upotreblja-

vaju, iako ne znam točno kako ni zašto, ubrus obojen propisnom žutom bojom za svečanije obroke kakav je današnji i sl. Za sve će te darove dobiti tisućustrukom naknadu na drugom svijetu i time neznatno produžiti svoj ograničeni boravak u nebu prije ponovnog pada u niže svjetove (životi nebesnika traju navodno i stotine tisuća godina).

Posljednji čin obzira prema svijetu posjednika kojemu sam dotle pripadao bilo je dijeljenje dotadanje odjeće slugama. Bilo bi mi ugodnije da su i »za moju odjeću bacili kocku«. Ovako sam svoju posljednju imovinsku nepravdu i pristrasnost izvršio pod utjecajem čarobne riječi: »Mage, mage« (»Meni, meni«).

Konačnu utjehu sam našao u tom času u iskrenosti i dosljednosti kojom sam u sebi mogao da ponavljam Buddhin odgovor na sva ta zapomaganja, slavne riječi kojima je običavao nijekati besmrtnost duše:

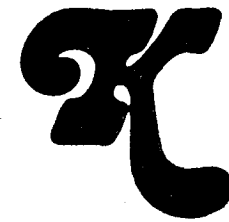
— *N'etam mama, n'eso 'ham asmi, na me so attā.* (»To nije moje, to ja nisam, nije mi to svojstvenost.«).

»To je zbiljski stav«, nadodao bi Buddho, »prema svakom obliku, prema svakom osjetu, prema svakoj predodžbi, prema svakom činiocu, prema svakoj svijesti — prošloj, budućoj ili sadašnjoj, unutrašnjoj ili vanjskoj, podloj ili uzvišenoj.« »Moja suština (ili duša) ne postoji ni u sklopu tih pet sastavnih dijelova ličnosti a ni izvan toga sklopa.«

»Ja« sam ništavilo kako sam toga jutra potvrdio u početnoj meditaciji o sebi i svome.

Napokon sam ostao sam u svojoj kolibi s Buddhinom porukom: »Ono što učitelj treba da učini iz milosrđa za dobrobit svojih učenika, ja sam učinio iz milosrđa prema vama. Tu je, učenici, korijenje stabala, a tamo su prazna obitavališta. Njega gubite zadubljenost, ne budite rastrešeni da se ne pokajete kasnije. To vam je moja uputa.« »Svako je sam svoj vodič. Zar bi itko drugi mogao to da bude?«

Ceylon 1966.

knjige

PETING ROMAN

Zvonimir Majdak: PAZI, TAKO DA OSPANEM NEVINA Ili MARTA I LELA IZ REMETINCA, ZNANJE Zagreb 1971.

Roman PAZI, TAKO DA OSPANEM NEVINA potvrđuje pretpostavku da je Zvonimir Majdak već iskusan romanopisac. Jedan od onih što su na vrijeme shvatili da je roman od svih književnih vrsta najpotrošnija roba. Od te spoznaje pa do odluke da romanopisac ukoliko želi stvoriti svoje čitateljstvo i tako biti stalno na poprištu književne produkcije i konzumacije potrebna je tek iskrenost i odvažnost. Ne znam s kojih su razloga hrvatski pisci barem u tom smislu najčešće neiskreni, oni žele živjeti u mirnoj izoliranosti svojih stranica pisanih za vječnost ili — ni za koga. Njihova savjest kao da je čišća ukoliko pišu isključivo za sebe i svoje istomišljenike, jer oni ne žele praviti nikome ustupke. Teo-

retski gledano to bi bilo dobro, međutim, u praksi to znači odustajanje od provjerenih postupaka i bježanje od mogućnosti i odgovornosti socijalne komunikacije.

Majdak se na tom polju pokazuje iz knjige u knjigu sve manje konvencionalnim, on sve manje robuje zahtjevima »dobrog ukusa« i zato sve odvažnije traži izlaz za pisca koji želi biti profesionalac svog zanata. Postoje brojne mogućnosti za izbjegavanje »pat pozicije« suvremenog hrvatskog romana. Najpreporučljiviji bi bio onaj put koji vodi radikalnom istraživanju nepoznatog, koji računa na stvaralački eksperiment i sretnu mogućnost da na području neistraženog otkrije upravo ono što — njemu, u biti, ipak nepoznata — čitateljska publika traži. Romanom PAZI, TAKO DA OSPANEM NEVINA Zvonimir Majdak pokazuje da se i u borbi za čitaoca nešto novo može uraditi. Potreba revolucioniranja odnosa prema književnoj produkciji osjeća se na svakom koraku i Majdak je za tu problematiku pokazao istančan sluh i razumljivanje. Možda se upravo u povodu romana PAZI, TAKO DA OSPANEM NEVINA može primijetiti poznata McLuhanova krilatica

da je medij poruka. Roman se naime pojavio u već renomiranoj i dobro profiliranoj biblioteci HIT i kao da je već poprimio njezinu krvnu grupu i neke druge bitne somatske odrednice.

U želji da ostvari jednu sociološku intenciju, da zadovolji neke bitne komponente dominantnog književnog ukusa i potrebe čitateljstva za literaturom prepoznavanja, odnosno identifikiranja Majdak je napisao prozu koja zadovoljava dvije razine komunikacije — ona je zanimljiva za čitanje i jednostavna je kompozicije.

Koristeći se nomenklaturom simboličkog izražavanja, Majdak se prihvatio pisanja služeći se pritom provjerenim načelima zabavne literature. Naime, na načelu stapanja socijalnih i egzistencijalnih motiva on gradi svoju priču o životnom putu dviju sestara koje su krenule različitim životnim stazama da bi nekim paradoksalnim obrtajem put vrline završio u ponoru zločina, a put poroka u plamenu vulkana čiste ljubavi. Nije teško zaključiti da se radi o oživljavanju jedne neoromantične književnosti koja želi djelovati u funkciji populističke književnosti. Recepcija ideologije kakvu nam nudi na